EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2015.5.13.
COM(2015) 252 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Belgium 2015. évi nemzeti reformprogramjáról,

amelyben véleményezi Belgium 2015. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Belgium 2015. évi nemzeti reformprogramjáról,

amelyben véleményezi Belgium 2015. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására[3],

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira[4],

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) Az Európai Tanács 2010. március 26-án elfogadta a Bizottság „*Európa 2020*” elnevezésű, a gazdaságpolitikák fokozott összehangolásán alapuló, a növekedést és a foglalkoztatást célzó új stratégia elindításáról szóló javaslatát. A stratégia azokra a kulcsfontosságú területekre összpontosít, amelyeken intézkedésekre van szükség annak érdekében, hogy javuljanak Európa lehetőségei a fenntartható növekedés és a versenyképesség terén.

(2) A Tanács a Bizottság javaslatai alapján 2010. július 13-án elfogadta a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikáira vonatkozó átfogó iránymutatásokról szóló ajánlást (2010–2014), 2010. október 21-én pedig elfogadta a tagállamok

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] COM(2015) 252.
[4] P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról szóló határozatot. Ezek együttesen alkotják az „integrált iránymutatásokat”, és a tagállamok felkérést kaptak, hogy nemzeti gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukban vegyék figyelembe ezeket.

(3) A Tanács 2014. július 8-án ajánlást fogadott el Belgium 2014. évi nemzeti reformprogramjáról, valamint véleményezte Belgium 2014. évi aktualizált stabilitási programját. A Bizottság 2014. november 28-án a 473/2013/EU rendeletnek[5] megfelelően kiadta Belgium 2015-re vonatkozó költségvetésiterv-javaslatáról szóló véleményét[6].

(4) A Bizottság 2014. november 28-án elfogadta az éves növekedési jelentést[7], amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2015. évi európai szemeszterét. Szintén 2014. november 28-án a Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést[8], amelyben Belgiumot azon tagállamok közé sorolta, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor.

(5) Az Európai Tanács 2014. december 18-án meghatározta a beruházások fokozásához, a strukturális reformok felgyorsításához és a felelősségteljes, növekedésbarát költségvetési konszolidációhoz szükséges prioritásokat.

(6) A Bizottság 2015. február 26-án közzétette a Belgiumra vonatkozó 2015. évi országjelentését[9]. Az országjelentésben a Bizottság megvizsgálta a 2014. július 8-án elfogadott országspecifikus ajánlások kapcsán Belgium által elért eredményeket. Az országjelentés tartalmazza az 1176/2011/EU rendelet 5. cikke szerinti részletes vizsgálat eredményeit is. Vizsgálata alapján a Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy Belgiumban makrogazdasági egyensúlyhiányok tapasztalhatók, amelyek szakpolitikai intézkedéseket és nyomon követést tesznek szükségessé. Mindenekelőtt az áruk külső versenyképességének alakulása jelent továbbra is kockázatot, amelyre figyelmet kell fordítani, mivel ennek újbóli romlása veszélyeztetné a makrogazdasági stabilitást. A költségtényezők konvergenciáját biztosító további intézkedések révén lassítható lenne a foglalkoztatás csökkenése a kereskedelemképes ágazatokban, ugyanakkor az eredeti bekerülési érték terén mutatkozó rést az adóterheknek a nem munkához kötődő adóalapokra való áthelyezésével lehetne érdemben csökkenteni. Az államadósság továbbra is magas, viszont több tényező is mérsékli az ezzel összefüggő makrogazdasági kockázatokat.

(7) Belgium 2015. április 30-án benyújtotta 2015. évi nemzeti reformprogramját és 2015. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(8) Belgium jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik, és a 2014–2016 közötti időszakban az átmeneti adósságszabály hatálya alatt van. A Bizottság 2015. február 27-én az EUMSZ 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki[10], mivel azzal számolt, hogy 2014–2015-ben Belgium nem fog kellő mértékben közelíteni az adósságszabálynak való megfeleléshez, továbbá 2014-ben megsértették a hiányra vonatkozóan a GDP 3 %-ában meghatározott referenciaértéket. Az elemzés megállapítása szerint az adósságkritériumnak való

5 HL L 140., 2013.5.27., 11. o.
6 HL C(2014) 8800 final.
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 21 final/2.
10 COM(2015) 112.

megfelelés az adott időpontban teljesítettnek volt tekinthető, továbbá a hiánynak a referenciaértéket meghaladó mértéke nem volt számottevő, ideiglenes és rendkívüli volt (a statisztikai módszertani változtatások miatt.) Ez az elemzés nagyrészt még most is érvényes. A 2015. évi stabilitási programjában a kormány a strukturális egyenleg fokozatos javulásával számol, amelynek révén strukturális értelemben egyensúlyban lévő költségvetési helyzet 2018-ra történő elérésére törekszik. Ugyanakkor az újraszámított strukturális egyenleg[11] 2018-ra a GDP 0,3 %-ának megfelelő strukturális hiányt mutat. A programozási időszakban a kormány nem tervezi elérni a GDP 0,75 %-ának megfelelő mértékű strukturális többletként meghatározott középtávú költségvetési célt. Az államadósság-ráta a várakozások szerint 2015-ben a GDP 106,9 %-ának megfelelő értéken tetőzik, majd ezt követően 2018-ra fokozatosan a GDP körülbelül 102 %-ára csökken. A költségvetési előrejelzéseket alátámasztó makrogazdasági forgatókönyv megalapozott. Ugyanakkor 2016-tól kezdődően a kitűzött hiánycélok eléréséhez szükséges intézkedések nincsenek kellőképpen kidolgozva. A Bizottság 2015. tavaszi előrejelzése alapján 2015-ben a nettó kiadásnövekedés várhatóan összhangban lesz a kiadási referenciaértékkel. Mindazonáltal 2014–2015 tekintetében fennáll némi eltérés kockázata, aminek hátterében elsősorban a 2014-es túlköltekezés áll. Változatlan gazdaságpolitika esetén fennáll a kockázata annak, hogy 2015–2016-ban jelentős mértékben eltérnek a középtávú költségvetési cél eléréshez szükséges kiigazítási pályától. Ezért mindkét évben további intézkedésekre lesz szükség. A stabilitási program értékelése alapján és a Bizottság 2015. tavaszi előrejelzésének figyelembevételével a Tanács véleménye szerint fennáll a kockázata annak, hogy Belgium nem fog megfelelni a Stabilitási és Növekedési Paktum rendelkezéseinek.

(9) A szövetségi kormány nagyszabású nyugdíjreformot fogadott el, amely a tényleges nyugdíjbavonulási életkor és a kötelező nyugdíjkorhatár közötti szakadék szűkítésére, illetve a kötelező nyugdíjkorhatár növelésére irányul. Az előrehozott nyugdíjba vonulás korhatárát 2016 után tovább fogják emelni, így az 2019-re már csak 63 éves kortól és legalább 42 évnyi járulékfizetési időszak után lesz igénybe vehető. Léteznek hosszabb távú tervek arra vonatkozóan, hogy a kötelező nyugdíjkorhatárt 2025-ben 65-ről 66 évre, majd 2030-ban 67 évre emelnék. Tervezik továbbá egy kreditalapú nyugdíjrendszer bevezetését, amelynek részét képeznék a demográfiai vagy gazdasági változásokat – például a magasabb várható élettartamot vagy a gazdasági függőségi ráta változásait – figyelembe vevő kiigazítási mechanizmusok is. A társadalom elöregedésének költségvetési hatásait ellensúlyozó és az államháztartás hosszú távú fenntarthatóságát biztosító sikeres konszolidációs stratégia e nyugdíjreform gyors végrehajtásától függ. Tekintettel arra, hogy továbbra is kevés ösztönző van az idősebb munkavállalók foglalkoztathatóságának javítására, a nyugdíjreform említett intézkedéseit a foglalkoztatást elősegítő és a tevékeny időskor megvalósítását lehetővé tevő munkaerő-piaci intézkedéseknek kell kísérniük.

(10) A belga adórendszert összességében magas adóterhek, viszonylag magas adókulcsok és szűk adóalapok jellemzik. Az adóteher erőteljesen a munka adóztatása irányába hajlik el. Ez a munkahelyteremtést visszafogó magas munkaerőköltséget és nagy adóéket eredményez, ami hozzájárul a munkanélküliségi csapdák kialakulásához. Mindemellett, részben a magas adómértékek enyhítése érdekében az adóalapokat általában számos egyedi mentesség, levonás, csökkentett adókulcs és adókiadás

[11] A Bizottság által a stabilitási programban szereplő információk alapján, a közös módszertan szerint újraszámított strukturális egyenleg.

erodálja, ami csökkenti a rendszer hatékonyságát, torzításokat eredményez, és esetlegesen lehetőséget teremt az adószabályok kijátszására. Az adórendszer bizonyos jellemzői károsak a környezetre nézve. Ezen hiányosságok miatt Belgiumnak több alkalommal is az adórendszer egyszerűsítését és átalakítását ajánlották annak érdekében, hogy kiegyenlítettebb legyen az adóterhek elosztása, megszűnjenek a kiskapuk, és csökkenjenek az adórendszer által kínált egyedi lehetőségekből fakadó differenciáltság esetenként káros hatásai. Mindezidáig nem sikerült érdemi eredményeket elérni az átfogó adóreform megvalósítása terén, ami többek között magában foglalná az adóterheknek a munkáról a növekedést kevésbé torzító adóalapokra történő áthelyezését. A szélesíthető adóalapok közé tartoznak a környezetvédelmi adók és a fogyasztási adók adóalapjai, továbbá a pénzügyi jövedelmek bizonyos kategóriái. A munkát terhelő adók csökkentése és ezzel egyidejűleg az adóalapok szélesítése (a hatályos adószabályok, támogatások, mentességek és levonások felülvizsgálata) révén összességében javítható lenne az adórendszer kiegyensúlyozottsága és méltányossága, továbbá ez foglalkoztatási, versenyképességi, szociális és környezetvédelmi célok eléréséhez is hozzájárulna, egyúttal az adócsalással és az agresszív adótervezéssel szembeni fellépést is szolgálná.

(11) Változatlanul a belga munkaerőpiacot jellemző strukturális problémák okolhatók a munkaerő krónikus kihasználatlanságáért, továbbá az alacsony összesített foglalkoztatási és aktivitási rátákért. A hiányosságok elsősorban a bérek és termelékenység közötti gyenge kapcsolattal és a munkától való távolmaradás pénzügyi ösztönzőivel vannak összefüggésben. Belgiumban emellett hiány tapasztalható a magas fokú végzettséggel rendelkező munkavállalókból, és a készségkereslet és -kínálat közötti eltérés is megfigyelhető. A különböző kormányzati megállapodásokban szerepel ugyan, hogy szorosabb kapcsolatokat kell kialakítani az oktatás, a képzés és a foglalkoztatás szereplői között, hozzájárulva ezáltal a nyelvi képzés, valamint a szakoktatás és -képzés javításához, továbbá a diákok és a munkanélküliek számára kínált alternatív képzési formák kidolgozásához, mindeddig azonban kevés eredményt sikerült csak elérni. Az említett strukturális tényezők különösen markáns hatást fejtenek ki a munkaerőpiacon jelen lévő egyes csoportokra, így például a fiatalokra és az idősebb munkanélküliekre, valamint a migráns hátterű munkavállalókra.

(12) Belgium meggyengült külső versenyképessége továbbra is makrogazdasági kockázatot jelent a gazdaságára nézve. A belga gazdaság egyik meghatározó jellemzője a magas munkaerőköltség, amelynek átlagos értéke meghaladja a környező országokét. A bérek növekedését szorosabban hozzá kell igazítani a termelékenységhez, a bérmegállapítás rendszerét pedig rugalmasabbá kell tenni, hogy a gazdaságnak nagyobb tere legyen a kiigazításokhoz. Hoztak néhány célzott intézkedést bizonyos csoportok munkaerő-költségének csökkentése, valamint annak érdekében, hogy a legalacsonyabb jövedelmű munkavállalók esetében csökkenjen a bruttó és nettó bér közötti rés. Ugyanakkor a rés teljes megszüntetéséhez további intézkedésekre lesz szükség, amelyek pedig a bérmegállapítási rendszer reformjától függnek. A költségalapú versenyképesség terén kialakuló hátrány munkahelyek elvesztésével jár, és végső soron korrekciót fog szükségessé tenni, amennyiben nem kezelik ezt a problémát. A vállalatok számára további fontos költségtényezőt jelent az energiaköltség és a köztes üzleti szolgáltatások költsége, mely ágazatok szigorúan szabályozottak és védve vannak a versenytől. A külső versenyképesség nem költségalapú dimenziója terén ugyancsak jelentős javulás lenne elérhető. A jóléti rendszer jelenlegi színvonalának megőrzése és javítása érdekében nagyobb hangsúlyt

kell helyezni a termelékenység javítására. Ennek érdekében tartósan el kell mozdulni az értékláncon belül a magasabb pozícióban lévő termékek és az azokhoz kapcsolódó szolgáltatások felé, ehhez pedig jobb teljesítményt kell nyújtani az innováció és a K+F hasznosítása terén. Le kell építeni az adminisztratív akadályokat, és intézkedéseket kell hozni a vállalkozói készség ösztönzése és az üzleti dinamizmus kibontakoztatása érdekében. Az induló vállalkozások rendkívül alacsony aránya arra enged következtetni, hogy az üzleti klíma kedvezőtlen az új tevékenységek és a bővülés számára. A kiskereskedelmi ágazatban és a szakmai szolgáltatások terén kihívást jelent a fokozódó verseny. A közinfrastruktúrák szűk keresztmetszeteinek megszüntetése, továbbá a tőkeállomány minőségének és megfelelőségének további beruházásokon keresztüli javítása – mindenekelőtt a közúti és vasúti infrastruktúra terén – szintén hozzájárulna a termelékenység javításához az országban.

(13) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elvégezte Belgium gazdaságpolitikájának átfogó elemzését, és azt közzétette a 2015. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a stabilitási programot és a nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Belgiumnak címzett ajánlások nyomán hozott intézkedéseket. Figyelembe vette nemcsak a programoknak Belgium fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Európai Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a jövőbeli nemzeti döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni. Az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi az európai szemeszter keretében tett ajánlásokat.

(14) A Tanács ezen értékelés fényében megvizsgálta Belgium stabilitási programját, és arról alkotott véleményét[12] mindenekelőtt az alábbi 1. ajánlás tükrözi.

(15) A Bizottság által elvégzett részletes vizsgálat és ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta Belgium nemzeti reformprogramját és stabilitási programját. A Tanácsnak az 1176/2011/EU rendelet 6. cikke szerinti ajánlásait az alábbi 1–4. ajánlás tükrözi.

(16) Az európai szemeszter keretében a Bizottság elkészítette az euróövezet egészének gazdaságpolitikájára vonatkozó elemzését is. Ezen elemzés alapján a Tanács külön ajánlásokat adott ki azon tagállamok számára, amelyek pénzneme az euró. Belgiumnak az említett ajánlások teljes körű és megfelelő időben történő végrehajtásáról is gondoskodnia kell,

AJÁNLJA, hogy Belgium 2015–2016-ban tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. A középtávú költségvetési cél elérése érdekében 2015-ben és 2016-ban hajtson végre a GDP legalább 0,6 %-ának megfelelő mértékű költségvetési kiigazítást. A rendkívüli bevételeket használja fel az államadóssági ráta megfelelő ütemű csökkenő pályára állításához. A kötelező nyugdíjkorhatárnak a várható élettartamhoz kötésével egészítse ki a nyugdíjreform intézkedéseit. Fogadjon el számonkérhető megállapodást a költségvetési célok megosztásáról a kormányzat valamennyi szintjére kiterjedően.

2. Fogadjon el és hajtson végre átfogó adóreformot, amelynek keretében szélesítse az adóbázist, terelje el az adóterheket a munkáról, továbbá szüntesse meg a nem hatékony adókiadásokat.

[12] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.

3. A munkavállalás ellen ható pénzügyi ösztönzők csökkentése, meghatározott célcsoportok munkaerő-piaci hozzáférésének javítása, valamint a hiányképességek és a strukturális munkanélküliség problémájának kezelése révén javítsa a munkaerőpiac működését.

4. A versenyképesség helyreállítása érdekében a szociális partnerekkel konzultálva és a nemzeti gyakorlatoknak megfelelően biztosítsa, hogy a bérek a termelékenységhez igazodóan alakuljanak.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök